

Rahandusministeerium
Suur-Ameerika 1
10122 Tallinn

Meie 09.03.2021 nr 4/53

Ettepanek täiendava vabatahtliku tervisefondi loomise osas

Lugupeetud Keit Pentus-Rosimannus

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) pöördub Rahandusministeeriumi poole seoses ettepanekuga luua täiendav vabatahtlik tervisefond, kuhu oleks võimalik nii tööandjatel kui ka töötajatel enda poolt makseid suunata. Töötajal tekiks täiendav võimalus tervisefondist ootamatute tervisemurede lahendamiseks teha vajaduse korral kulude katteks rahalisi väljamakseid. Tinglikult võiks sellist fondi võrrelda ka pensioni kolmanda sambaga. Leiame, et sellise fondi loomine on meditsiini rahastuse tulevikuperspektiivi äärmiselt vajalik.

1. Olemasoleva tervishoiusüsteemi kitsaskohad

Eesti tervishoiu rahastus sõltub hetkel suurel määral tööhõivel põhinevast rahastamisest, mis toob omakorda kaasa raskusi (eelkõige vananeva rahvastiku tõttu) piisava tulu tagamisel lähitulevikus. Tervishoiusektorit rahastatakse tööandja makstava sotsiaalmaksu ravikindlustuse osaga (moodustab 13% brutopalgast) ning see ei ole jätkusuutlik juba lähiajal. Põhilisteks murekohtadeks rahastusallikate seisukohalt on rahvastiku vananemine, aina rohkemate paindlike töövormide kasutamine ning tööjõu arvuline vähenemine. Seega väheneb aina enam nende inimeste hulk, kes ravikindlustusse panustavad. Samuti mõjutavad erinevad kriisid riigile maksulaekumisi. Näiteks COVID-19 kriis on kaasa toonud tööhõive languse, mille tõttu on kannatanud riigile makstavad maksutulude laekumised. Lisaks on COVID-19 kriisi tõttu vähenenud haigekassa rahalised varud, mis on seadnud tervishoiu valdkonna aina suureneva surve alla. Veelgi enam on esile tulnud vajadus olemasolevat süsteemi uuendada ning luua lisavõimalusi töötajate tervise kindlustamiseks erinevate ootamatute tervisemurede tarvis.

Eesti 2035 strateegia eelnõus on märgitud järgmist: „Eesti panustab tervishoiu kuludesse 6,7% SKPst, kuid see on ligi kolm protsendipunkti väiksem kui ELi keskmine. Praegust teenuste taset hoides kasvavad Eesti Haigekassa kulud aastaks 2035 ligi 24% kiiremini kui tulud. Peale selle avaldab tervishoiusüsteemile pidevat survet

ESTONIAN CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY / ЭСТОНСКАЯ ТОРГОВО - ПРОМЫШЛЕННАЯ ПАЛАТА
TOOM-KOOLI 17, 10130 TALLINN / REG NO 80004733 / TEL: +372 604 0060 / KODA@KODA.EE / WWW.KODA.EE / WWW.ENTERPRISE-EUROPE.EE

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKODA ON SUURIM ETTEVÕTJAJD ESINDAV ORGANISATSIOON EESTIS, Kuhu kuulub ligi 3400 ettevõtet, kellest enamik on väikese- ja keskmise suurusega. KAUBANDUSKOJA LIIKMED ANNAVAD ÜLE 40 PROTSENDI EESTI ETTEVÕTETE KÄIBEST, LIGI 40 PROTSENDI PUHASKASUMIST JA TASUVAD ÜLE 40 PROTSENDI RIIKLIKEST MAKSUDEST. KAUBANDUSKODA ESINDAB JA KAITSEB KÕIGI ETTEVÕTJATE ÜHISHUVE NING ON MITTERRIILIK JA APOLIITILINE ORGANISATSIOON.

tervise-sekkumiste kulude kasv, mis tuleneb tervishoiutöötajate palgamuutustest ning tervisetehnoloogia arengust ja kallinemisest. Vanemaeliste ja mitmikhaigustega inimeste osakaalu kasv hakkab tervisesüsteemi kulusid mõjutama märgatavamalt pärast 2035. aastat, viies valitsussektori kuni 1% defitsiiti (2070. aastaks väheneb defitsiit 0,6%ni SKPst). See omakorda halvendab terviseteenuste kättesaadavust.“ Seega on vajalik mõelda lahendustele, mis aitavad nii hetkel kui ka tulevikus võimaldada kiiret abi ning terviseteenuste kättesaadavust.

2. Eeltoodust lähtuvalt toome välja ühe omapoolse ettepaneku:

Ettepaneku sisuks on luua vabatahtlik tervisefond, kuhu oleks võimalik nii tööandjatel kui ka töötajatel sisse makseid teha. See võiks olla sarnane vabatahtliku kolmanda pensionisamba süsteemiga. Eesmärgiks on, et töötajal oleks võimalik fondist vajaduse tekkimisel võtta summasid, kui tekib mõni ootamatu tervisemure. Näiteks hambaravi osas toetab riik kõiki täiskasvanud ravikindlustusega isikuid hambaravihüvitisega, milleks on 40 eurot aastas. Kui inimesel tekivad hambaarsti visiitidel ootamatult suured raviarved ning neid summasid ei ole isikul võimalik koheselt tasuda, oleks olemas võimalus tervisefondist teha väljamakseid, mis vajaminevate summade olemasolu korral lahendaks puudujäävate summade probleemi. Samuti aitaks tervisefond juhtudel, kui tasuta eriarsti aja saaks mitme kuu pärast, kuid tõsise tervisemure korral ei oleks võimalik nii kaua oodata. Töötaja saaks võtta tervisefondist vajaliku rahasumma ning minna tasulise eriarsti juurde. Ettepanekus toodud lahendus tervisefondi loomise idee osas suurendaks toetust hetkel raskes olukorras olevale tervishoiusüsteemile, sest haigekassast raha ei võetaks, vaid omapoolselt aitaksid nii ettevõtted kui ka töötajad tervishoiusüsteemi jätkuvale toimimisele kaasa.

Loodav lisavõimaluse regulatsioon võiks olla sarnane hetkel olemasoleva täiendava vabatahtliku kolmanda pensionisamba reeglitega:

1. tööandjal ja töötajal on õigus määrata tervisefondi sisse maksete suurust ise ja makse suurust peaks saama alati muuta;
2. võimalik saada füüsilisel isikul 20% tulumaksusoodustust aasta jooksul tehtud sisse maksetelt, mis ei ületa 15% brutosissetulekust või 6 000 eurot;
3. kehtestatakse maksepuhkuse ning lepingu katkestamise võimalus nii tööandjale kui töötajale;
4. fondis olevat raha saab töötaja kasutada tasuliste tervishoiuteenuse kulude katteks;
5. töötajal peab säilima õigus raha välja võtta igal ajal ning vajalikus ulatuses, kuid kui ta võtab raha välja tervishoiuteenusega mitteseotud kuludega, siis peab töötaja tasuma 20 protsenti tulumaksu;
6. raha kasutamine peaks olema võimalik ka vähemalt isiku enda pereliikmete – alaealiste ülalpeetavate tervisega seotud kulude katmiseks, kuid ilmselt oleks mõistlik laiendada ka hooldamisel olevatele vanematele ja vanavanematele;
7. tööandjatel peaks olema eelnevalt nimetatud piirmäära ulatuses tulumaksusoodustus;

8. sarnane toimimine nagu kolmanda samba puhul ehk summasid investeeritakse ning summa ei seisa lihtsalt kontol ega kaota oma väärtust.

Tööandja jaoks tekivad järgmised kasutegurid:

- 1) tööandjatel on võimalik pakkuda töötajatele sellisel viisil motiveerivat lisandväärtust ettevõttes töötamise eest;
- 2) tööandjatele luuakse võimalus töötajaid täiendavalt toetada tervise valdkonnas.

Töötaja jaoks tekivad järgmised kasutegurid:

- 1) töötajatel oleksid täiendavad rahalised võimalused erinevate ootamatute terviserikete ravi jaoks;
- 2) kindlustunne, et on olemas sellist laadi tervisefond.

Riigi jaoks tekivad järgmised kasutegurid:

- 1) lisatugi tervishoiusüsteemi püsimise osas.

Kogutava summa eesmärk peaks olema täiendava lisatõe tagamine tervishoiu valdkonnas. Kaubanduskoja hinnangul võiksid tööandjatel olla tänasest paremad võimalused panustamiseks oma töötajate tervisekulude katmisesse.

3. Ettepanek toetab valitsuse plaanide ja eesmärkide täitmist

Eesti Reformierakonna ja Eesti Keskerakonna koalitsioonilepingus on rõhutatud iga inimese tervise ja heaolu edendamise tähtsust. Lepingus on esile toodud solidaarse tervishoiu mudeli edasi arendamine ning tervishoidu vajaliku lisaraha suunamise olulisus. Samuti on valitsuse 100 päeva plaanis (26.01.2021 - 05.05.2021) märgitud, et tervishoiusüsteemi jätkusuutlikkuse tagamiseks tuleb algsatada inimkeskne tervishoiureform, kus peetakse oluliseks inimese tervist ja töövõimet ning plaan on analüüsida tervishoiu rahastamissüsteemi jätkusuutlikkust (punkt 2.1.). Ka „Eesti 2035“ strateegia eelnõus on esile toodud inimeste tervise olulisus. Üks strateegias märgitud sihtidest on tagada inimestele piisav ravikindlustuskaitse ning tervishoiu rahastamise kestlikkus, mis toetab tervishoiuteenuste ning ravimite ja meditsiiniseadmete kättesaadavust ning ravijärjekordade vähenemist.

Kaubanduskoda peab teravitatavaks, et tervishoiusüsteemi jätkusuutlikkuse teema on leidnud kajastamist ka koalitsioonilepingus ning üleüldiselt valitsuse strateegias. Toetame seatud sihte ning leiame, et käesoleva ettepaneku arvestamine ja rakendamine aitab eelmainitud eesmärkide saavutamisele igati kaasa.

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

Soovime, et sel teemal algaks arutelu ning oleme valmis vastavates aruteludes osalema ja kaasa mõtlema.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Mait Palts
Peadirektor

Koostanud: Mari-Lii Piiskop mari-lii.piiskop@koda.ee 6040072